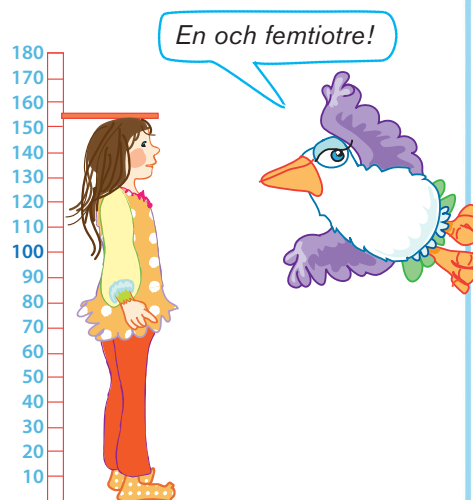

KOLLA

Längdenheter: meter (m),
decimeter (dm), centimeter (cm)
och millimeter (mm).

Längden 153 cm kan skrivas på olika sätt:
153 cm = 1 m 53 cm = 1,53 m
eller 15 dm 3 cm eller 1 m 5 dm 3 cm

1 m = 10 dm = 100 cm = 1 000 mm
1 dm = 10 cm = 100 mm
1 cm = 10 mm

Byt enhet.

350 cm = 3,50 m

4 m = 400 cm

200 cm = 2 m

2,5 m = 250 cm

50 cm = 0,50 m

0,85 m = 85 cm

15 dm = 1,5 m

2 dm = 20 cm

70 cm = 7 dm

3,5 dm = 35 cm

25 mm = 2,5 cm

8,5 cm = 85 mm

Mät sträckorna.

_____ 8 cm

_____ 4 cm 5 mm

_____ 7 cm 5 mm

Skriv sträckorna i storleksordning.

Börja med den kortaste sträckan.

30 cm 500 mm 4 dm	30 cm 4 dm 500 mm
2 m 150 cm 70 dm	150 cm 2 m 70 dm
3,5 m 280 cm 40 dm	280 cm 3,5 m 40 dm
90 dm 1 000 cm 11 m	9 dm 1 000 cm 11 m

Vilket svar passar bäst?

Längden på en säng. 200 cm

Tjockleken på en bok. 15 mm

Höjden på en stol. 40 cm

Höjden på ett tvåvåningshus. 6 m

200 cm   6 m
15 mm
2 dm   40 cm

En blir över.

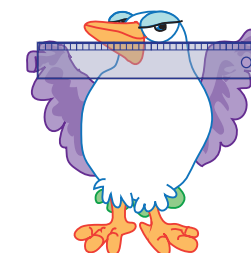

Vilken enhet ska stå efter talet?

En bok kan vara 2,5 cm tjock.

Ett skärp kan vara 3,5 cm brett.

En fot kan vara 1,9 dm lång.

KOLLA

Tändstickan är lika lång som i verkligheten, 6 cm.

skala 1:1 Naturlig storlek

skala 1:2 Tändstickans längd är hälften så stor.

skala 1:3 Tändstickans längd är en tredjedel av längden i naturlig storlek.

Skala ett till två och ett till tre betyder att bilden är förminskad.

Rita förminskade bilder av sträckorna.

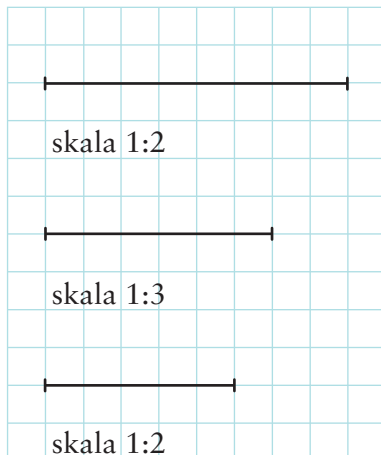
skala 1:1 8 cm

skala 1:1 9 cm

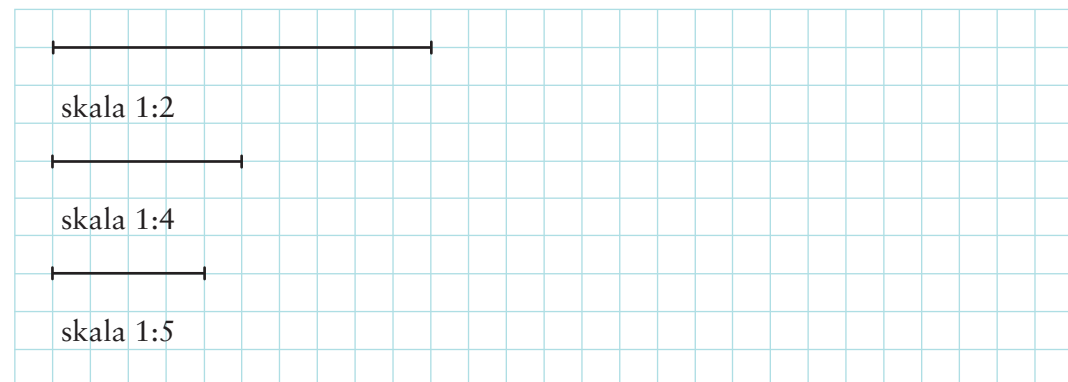
skala 1:1 5 cm

Rita förminskade bilder av sträckan.

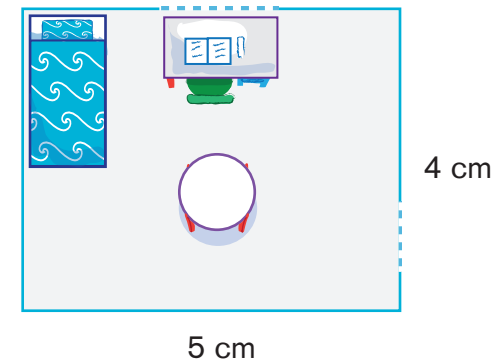

skala 1:1 10 cm

KOLLA

Bilden visar ett rum som är ritat i skala 1:100. Skala 1:100 betyder att 1 cm på bilden är 100 cm i verkligheten. 100 cm = 1 m

Hur stort är rummet i verkligheten?

Hur långt är rummet ...

... på bilden 5 cm

... i verkligheten 5 m

Hur brett är rummet ...

... på bilden 4 cm

... i verkligheten 4 m

Hur lång är sängen?

2 m

Hur bred är sängen?

1 m

Hur långt är skrivbordet?

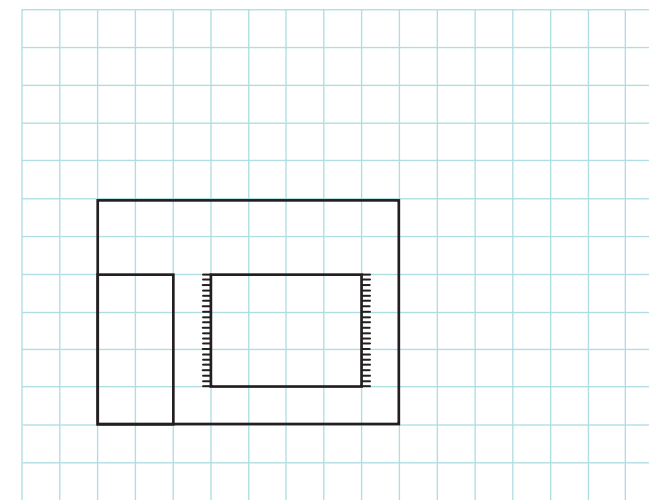
1,5 m

Rita i skala 1:100.

Rita ett rum som är 4 m långt och 3 m brett.

Rita en säng i rummet med längden 2 m och bredden 1 m.

Rita också en matta som har måtten 2 m x 1,5 m.

KOLLA

Längre sträckor mäts i kilometer (km) eller mil.

Uppsala 43

Kilo betyder tusen.

1 km = 1 000 m
1 mil = 10 km
1 mil = 10 000 m

På vägs skyltar står avståndet i kilometer.

Byt enhet.

3 km = 3 000 m

2 000 m = 2 km

15 km = 15 000 m

2 400 m = 2,4 km

0,5 km = 500 m

800 m = 0,8 km

2 mil = 20 km

40 km = 4 mil

25 mil = 250 km

43 km = 4,3 mil

Parvis lika.

Dra streck mellan de två sträckor som är lika långa.

3 mil — 3 km
3 000 m — 30 km

$\frac{1}{2}$ mil — 5 km
0,5 km — 500 m

Vilken sträcka är längst?

Ringa in den.

1,2 km eller 950 m

18 km eller 1 900 m

39 km eller 4 mil

43 km eller 4,5 mil

Hur långt är det i verkligheten?

Kartan över Storskär är ritad i skala 1:100 000.

1 cm på kartan är 100 000 cm = 1 km i verkligheten.

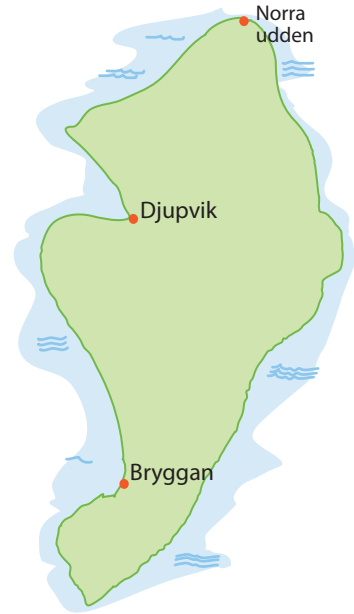
Ungefär hur långt är det i verkligheten

från Norra udden till Djupvik? 3 km

från Djupvik till Bryggan? 3,5 km

från Norra udden till sydspetsen på ön? 8 km

Ungefär hur bred är ön som bredast? 4 km

KAN DU?

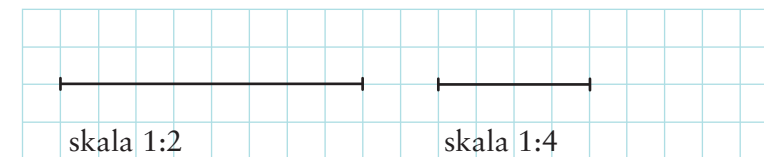
- 1 4,5 dm = 45 cm   5 dm = 0,5 m
275 cm = 2,75 m   35 mm = 3,5 cm

- 2 Skriv i storleksordning. Börja med den kortaste sträckan.
0,5 km   800 m   3 000 m   2,5 mil

800 m
2,5 mil
0,5 km
3 000 m

- 3 Rita förminskade bilder av sträckan.

skala 1:1

- 4 Hur lång är pennan i verkligheten?

9 cm

Hur gick det?

Mycket bra

Dåligt

KOLLA

Vanliga viktenheter: kilogram (kg) som ofta kallas kilo, hektogram (hg) som kallas hekto och gram (g).

1,530 kg = 1 kg 530 g
eller 1 kg 5 hg 30 g

1 kg = 10 hg = 1 000 g
1 hg = 100 g

Två hekto godis och ungefär ett och ett halvt kilo äpplen.

Byt enhet.

3 kg = 3 000 g

3 hg = 300 g

2,5 kg = 2 500 g

1,5 hg = 150 g

0,5 kg = 500 g

$\frac{1}{2}$ hg = 50 g

4 000 g = 4 kg

400 g = 4 hg

400 g = 0,4 kg

50 g = 0,5 hg

Vilket är mest?

Ringa in den största vikten.

4,5 kg eller 450 g

2 500 g eller 3 kg

0,3 kg eller 30 hg

4 hg eller 40 g

En ska bort.

Alla vikter utom en är lika. Kryssa över den felaktiga.

$\frac{1}{2}$ kg   500 g
~~50 hg~~   0,5 kg

3 000 g   30 hg
~~300 g~~   3 kg

1,5 kg   1 500 g
15 hg   ~~150 hg~~

KOLLA

Tunga saker vägs i ton.

1 ton = 1 000 kg

Lastbilen väger flera ton.

Byt enhet.

4 ton = 4 000 kg

3 000 kg = 3 ton

7,5 ton = 7 500 kg

2 500 kg = 2,5 ton

Vilket svar passar bäst?

En fullpackad resväska. 18 kg

En förpackning margarin. 400 g

Ett brev med några papper. 20 g

En personbil. 1,5 ton

En påse potatis. 3 kg

3 kg	
1,5 ton	18 kg
25 ton	
	20 g
400 g	

Vilken enhet ska stå efter talet?

En chokladkaka kan väga 200 g

En vattenmelon kan väga 2,5 kg

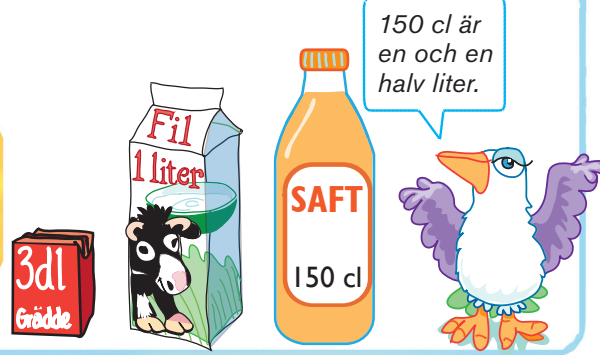
En elefant kan väga 4 ton

KOLLA

Volym mäts i liter (l), deciliter (dl), centiliter (cl) och milliliter (ml).

1 l = 10 dl = 100 cl = 1 000 ml
 1 dl = 10 cl = 100 ml
 1 cl = 10 ml

Byt enhet.

3 l = 30 dl

2 l = 200 cl

1,5 l = 15 dl

3,5 l = 350 cl

0,5 l = 5 dl

0,5 l = 50 cl

2 l = 2 000 ml

3 dl = 30 cl

0,5 l = 500 ml

2,5 dl = 25 cl

25 dl = 2,5 l

70 cl = 7 dl

Dra streck mellan lika volymer.

50 cl — 5 l
 50 dl — 0,5 l
 500 ml — 0,5 l

15 cl — 1,5 l
 150 cl — 1,5 dl
 1 500 ml — 1,5 dl

Skriv i storleksordning.

Börja med den minsta volymen.

90 cl   70 dl
 800 ml

800 ml   90 cl   70 dl

2,5 liter   20 dl
 1 500 ml

1 500 ml   20 dl   2,5 liter

35 cl   0,6 liter
 4 dl

35 cl   4 dl   0,6 liter

Vilket svar passar bäst?

En burk läsk. 33 cl

En skurhink. 12 liter

En gryta att koka spagetti i. 3 liter

En matsked. 15 ml

3 liter
 12 liter
 33 cl
 15 ml
 100 ml

Vilken enhet ska stå efter talet?

Ett dricksglas kan innehålla 2 dl

En flaska saft kan innehålla 75 cl

En kastrull kan rymma 2,5 liter

KOLLA

1 timme (h) = 60 minuter (min)

1 min = 60 sekunder (s)

En halvtimme = 0,5 h = 30 min

En kvart = $\frac{1}{4}$ h = 15 min

Vad är klockan efter 1 timme och 45 minuter?
Så här kan du tänka:

Då är klockan fem över halv fyra.

Vilka hör ihop?

Dra streck.

trekvart	→	90 min
en och en halv timme	→	120 min
två timmar	→	45 min

Vad är klockan efter en timme och en kvart?

16:05 → 17:20	08:10 → 09:25
02:30 → 3:45	17:20 → 18:35

Hur lång tid har gått?

Svara i minuter.

08:20 → 09:10	11:15 → 12:10
50 min	55 min

Svara i timmar (h) och minuter (min).

16:40 → 18:10	23:20 → 05:30
1 h 30 min	6 h 10 min

Vilket svar passar bäst?

Välj bland tiderna i rutan.

En joggingrunda på 2 km. 12 min

Cykla 2 km. 6 min

En halvlek i en fotbollsmatch. 45 min

Köra bil 3 mil med hastigheten 60 km/h. en halvtimme

Springa 100 m. 15 s

45 min	15 s
en halvtimme	6 min
12 min	2 h

KAN DU?

1 Byt enhet.

6 hg = 600 g

3,5 kg = 3 500 g

650 g = 6,50 hg

600 g = 0,6 kg

2,5 ton = 2 500 kg

500 kg = 0,5 ton

2 Skriv i storleksordning. Börja med den minsta volymen.

30 cl   350 ml   3 liter   35 dl

35 dl	30 cl
350 ml	3 liter

3 Vad visar klockorna efter två timmar och en kvart?

08:40	14:45	23:10
↓	↓	↓
10:55	17:00	01:25

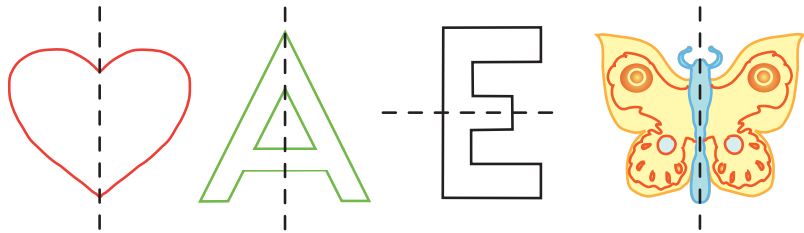
Hur gick det?

Mycket bra
Dåligt

KOLLA

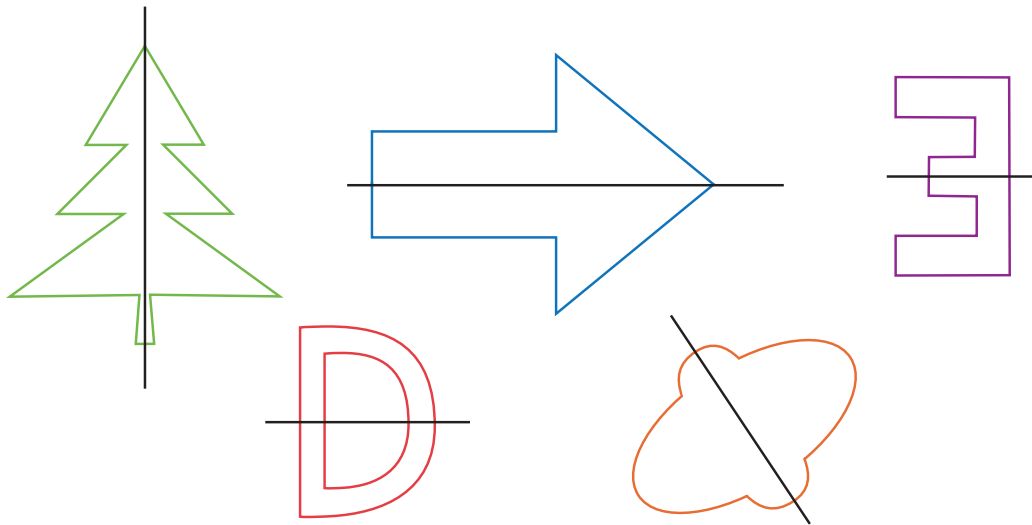
Figureorna är symmetriska.

Den streckade linjen delar figuren i två helt lika delar.

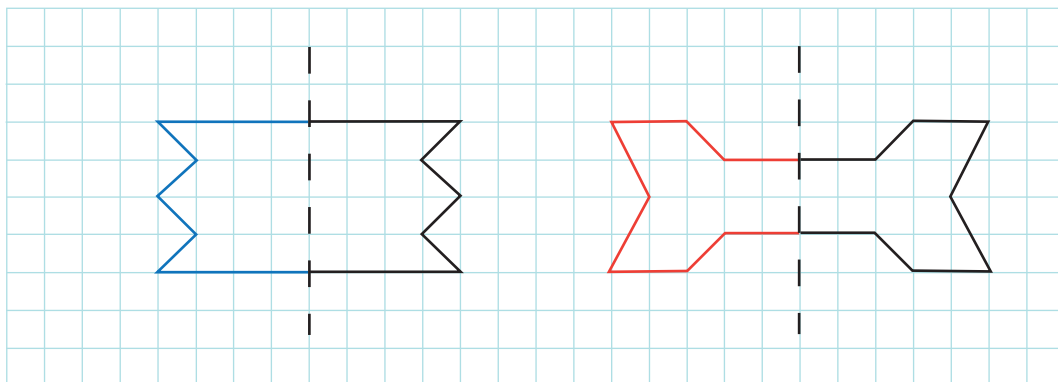

Den streckade linjen kallas symmetriaxel.

Rita en linje som visar att figuren är symmetrisk.

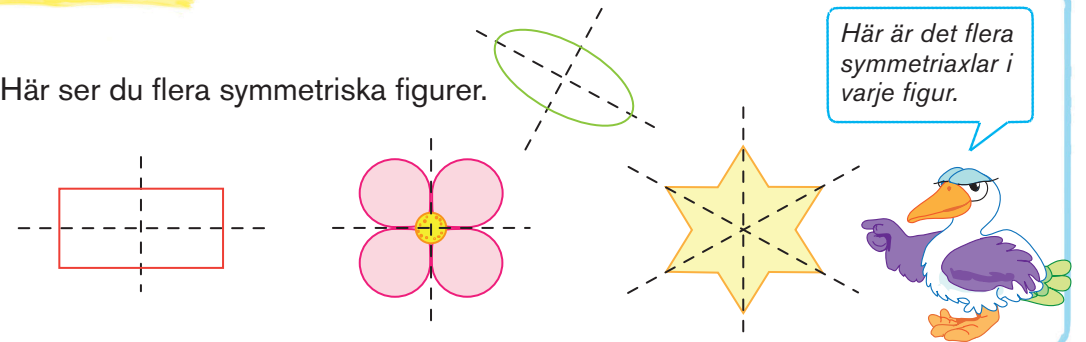

Rita den andra halvan så att figurerna blir symmetriska.

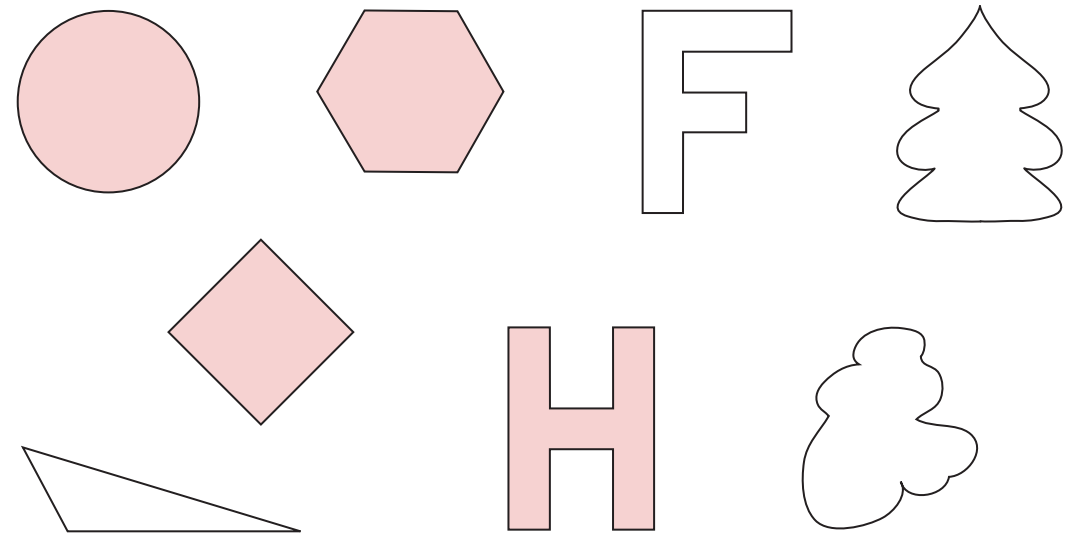
KOLLA

Här ser du flera symmetriska figurer.

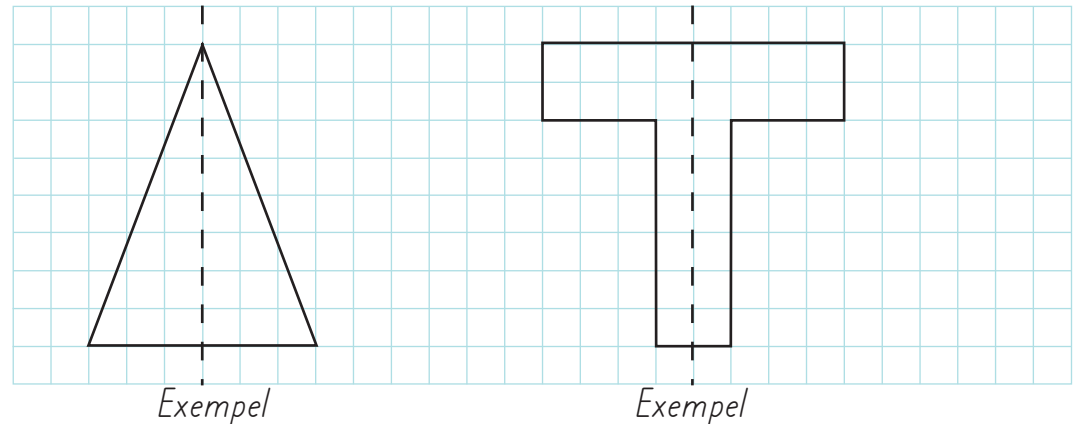

Här är det flera symmetriaxlar i varje figur.

Måla de figurer som har flera symmetriaxlar.

Rita två symmetriska figurer.

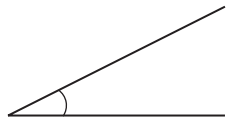

KOLLA

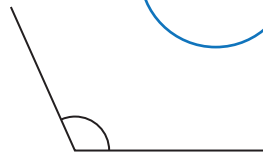
Vinklar mäts i grader (°).

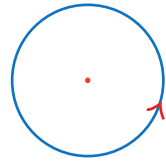
Spetsig vinkel
mindre än 90°

Rät vinkel
lika med 90°

Trubbig vinkel
större än 90°

Ett varv är
360 grader.

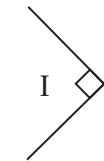
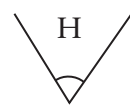
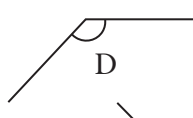
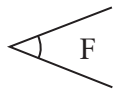
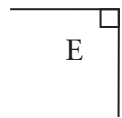
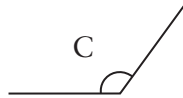
Spetsig, trubbig eller rät?

Vilka vinklar är

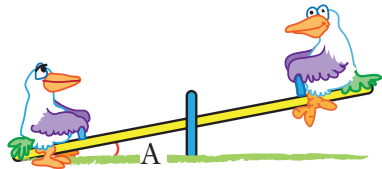
spetsiga B, F, H

räta A, E, I

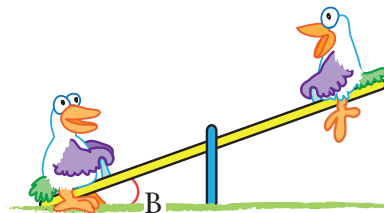
trubbiga C, D, G

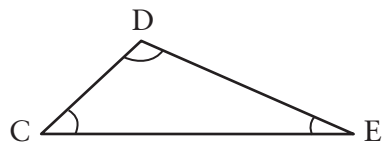
Vilken vinkel är störst?

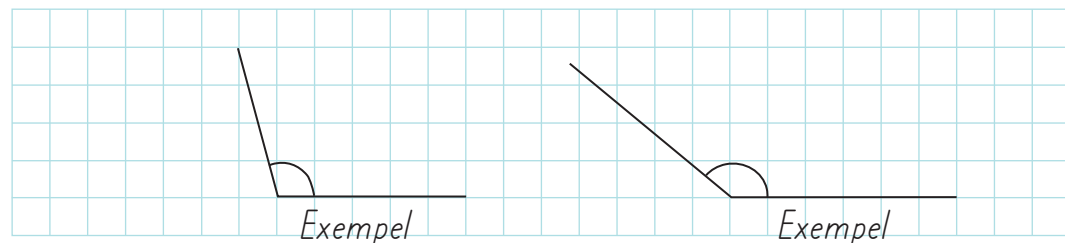
A eller B? B

C, D eller E? D

Rita två olika trubbiga vinklar.

Exempel

Exempel

Hur stora är vinklarna?

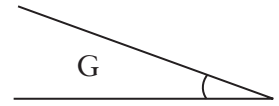
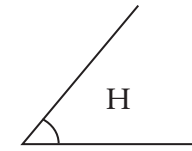
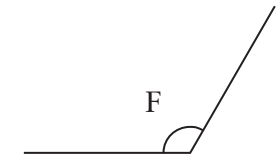
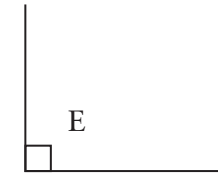
Vilken vinkel är

20° G

50° H

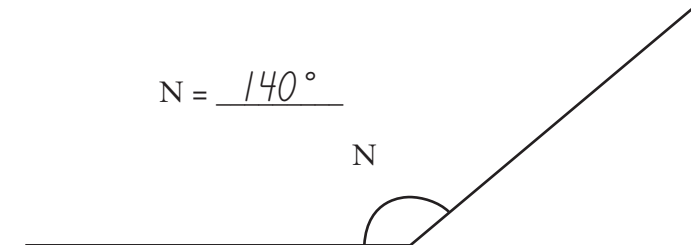
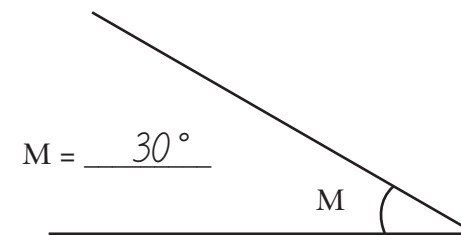
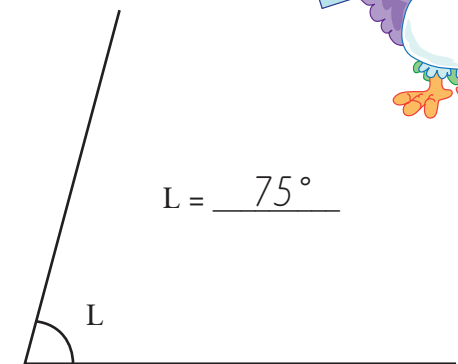
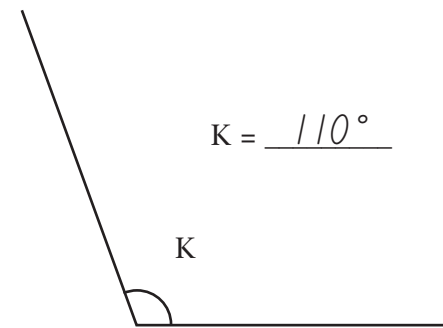
90° E

120° F

Mät vinklarna.

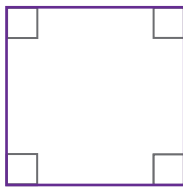
Använd gradskiva!

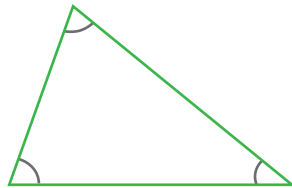
KOLLA

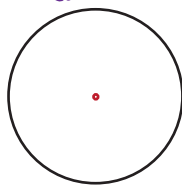
Rektangel
Alla vinklar
är räta.

Kvadrat
Alla sidor
är lika långa
och alla vinklar
är räta.

Triangel
En triangel har
3 sidor och 3 hörn.

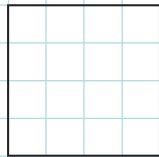
Cirkel
En helt
rund figur.

Mittpunkten i
en cirkel kallas
medelpunkt.

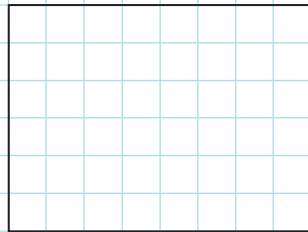

Rita.

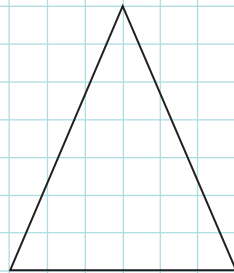
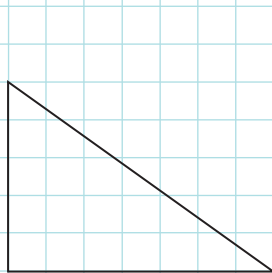
Rita en kvadrat
med sidan 2 cm.

Rita en rektangel
med bredden 3 cm
och längden 4 cm.

Rita två olika trianglar.

Exempel

Exempel

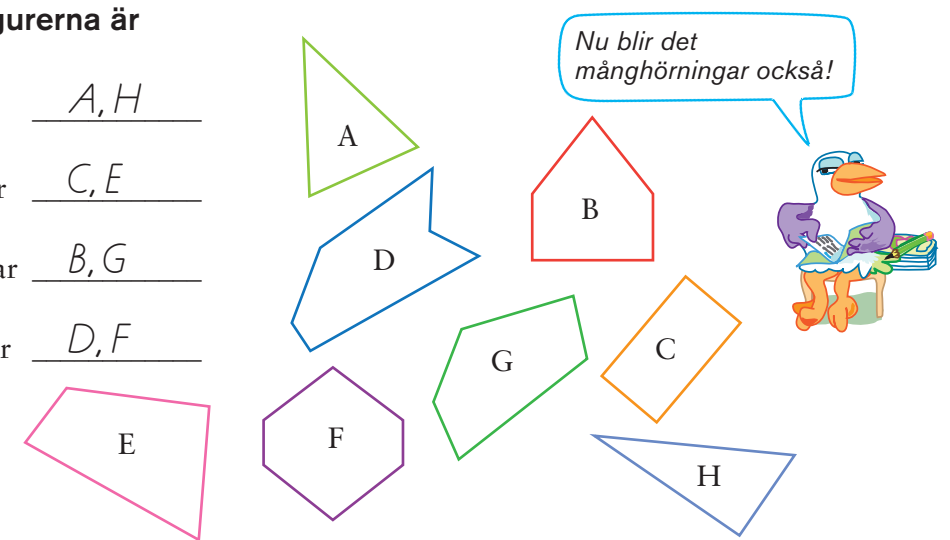
Vilka av figurerna är

trianglar A, H

fyrhörningar C, E

femhörningar B, G

sexhörningar D, F

KAN DU?

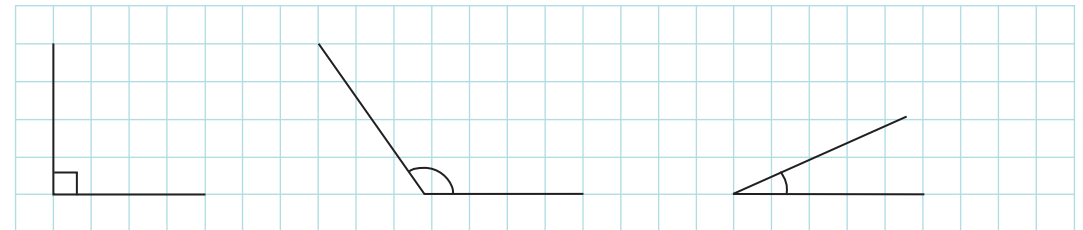

1 Rita vinklar.

en rät vinkel

en trubbig vinkel

en spetsig vinkel

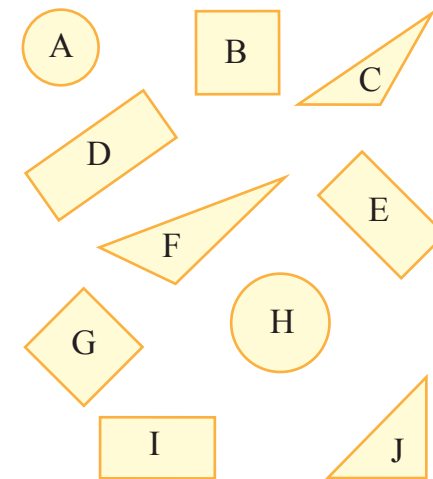
2 Vilka figurer är

trianglar C, F, J

cirklar A, H

kvadrater B, G

rektanglar D, E, I

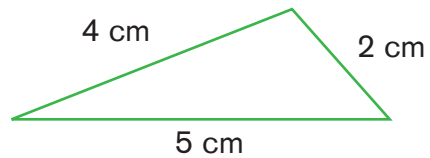
Hur gick det?

Mycket
bra

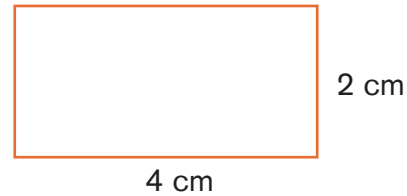
Dåligt

KOLLA

Omkretsen av en figur är längden runt om.

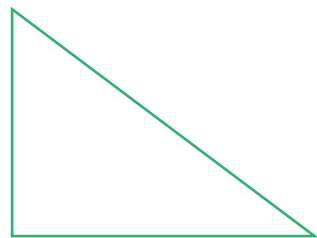

Triangelns omkrets:
 $5\text{ cm} + 4\text{ cm} + 2\text{ cm} = 11\text{ cm}$

Rektangelns omkrets:
 $4\text{ cm} + 2\text{ cm} + 4\text{ cm} + 2\text{ cm} = 12\text{ cm}$

Mät sidorna och räkna ut omkretsen.

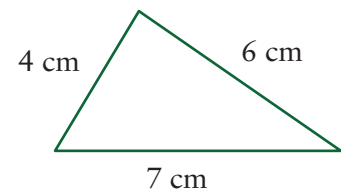

O = 12 cm

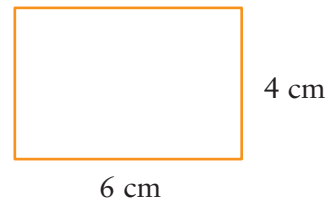

O = 16 cm

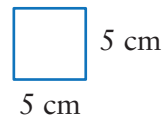
Räkna ut omkretsen.

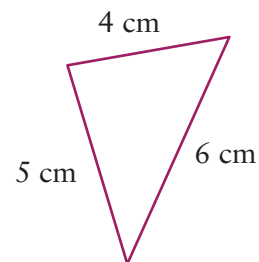
O = 17 cm

O = 20 cm

O = 20 cm

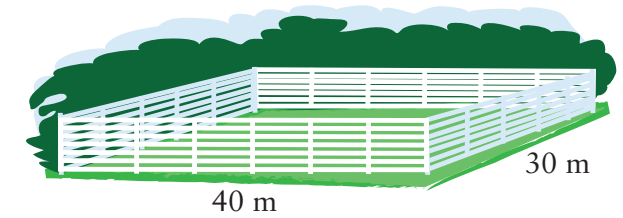

O = 15 cm

Räkna ut omkretsen.

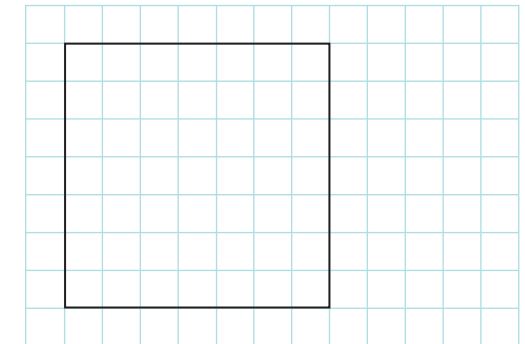
Hur långt är det runt hagen?

140 m

Rita en kvadrat med sidan 3,5 cm.
Räkna ut omkretsen.

14 cm

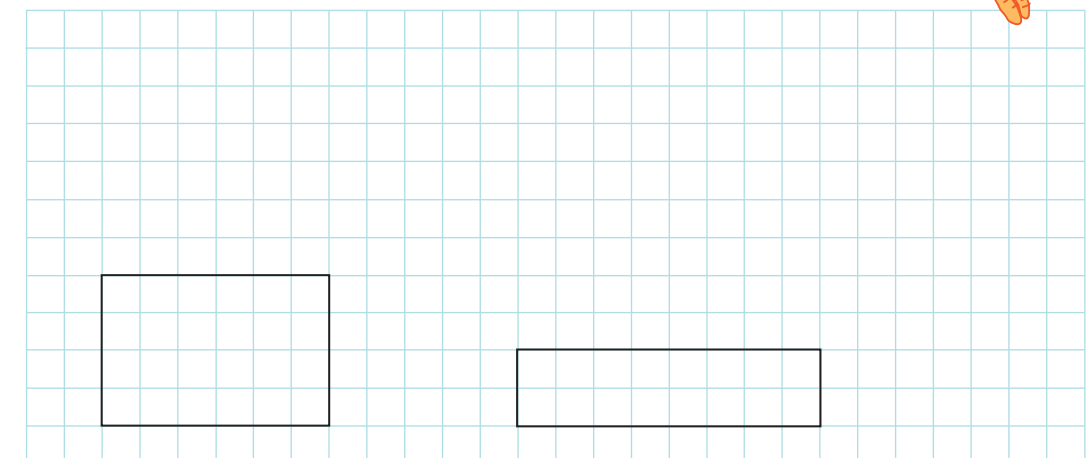

Hur kan man räkna ut omkretsen på en kvadrat på ett annat sätt än addera (lägga ihop) sidorna?

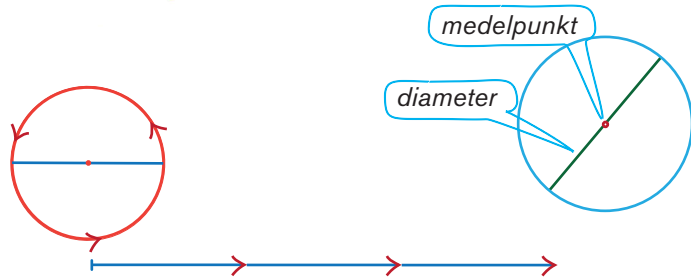
$4 \cdot \text{sidans längd}$

Rita två rektanglar.

Rita två olika rektanglar som båda har omkretsen 10 cm.

KOLLA

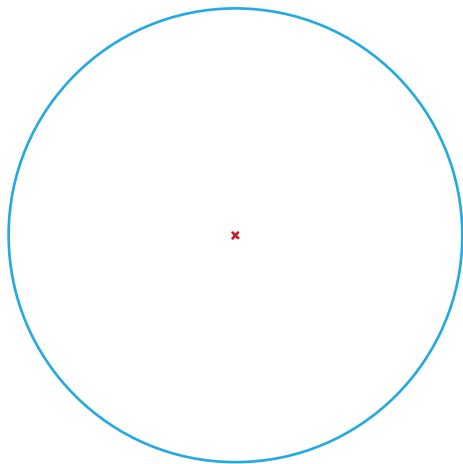
Längden tvärsöver kallas diameter.

Längden runt en cirkel är ungefär 3 gånger så lång som diametern.
 $O \approx 3 \cdot 2 \text{ cm} = 6 \text{ cm}$

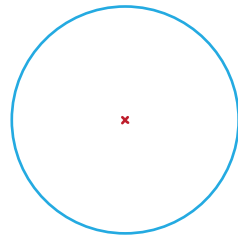
Räkna ut omkretsen.

Mät först cirkelns diameter.

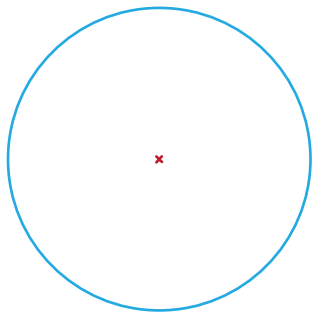
Diametern är 6 cm

$O \approx$ 18 cm

Diametern är 3 cm

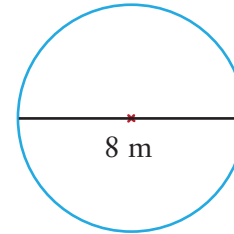
$O \approx$ 9 cm

Diametern är 4 cm

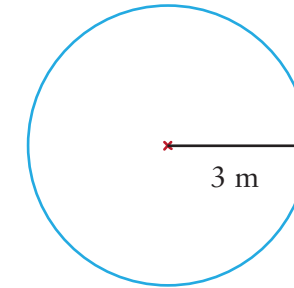
$O \approx$ 12 cm

Räkna ut omkretsen.

$d =$ 8 m

$O \approx$ 24 m

$d =$ 6 m

$O \approx$ 18 m

Jag kallar diametern för d .
 Då blir omkretsen $O \approx 3 \cdot d$

KAN DU?

- 1 Räkna ut omkretsen av triangeln

17 cm

rektangeln

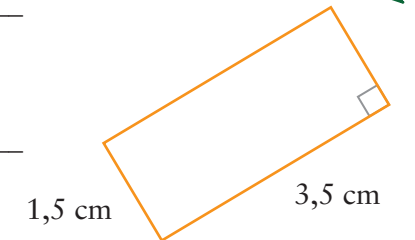
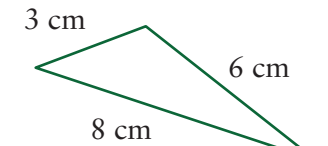
10 cm

- 2 Hur stor är omkretsen av en kvadrat med sidan 5 cm?

20 cm

- 3 Ungefär hur långt är det runt en cirkel med diametern 4 cm?

12 cm

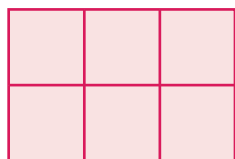
Hur gick det?

Mycket bra

Dåligt

KOLLA

Rektangelns area är längden · bredden.

Arean är $3 \text{ cm} \cdot 2 \text{ cm} = 6 \text{ cm}^2$

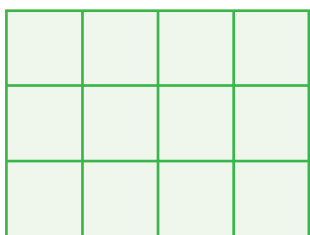
Arean talar om hur stort ett område är.

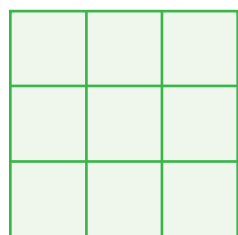
En kvadratcentimeter

Hur stor är arean?

12 cm^2

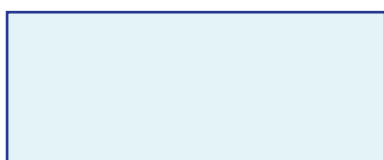
9 cm^2

Kom ihåg enheterna!

Räkna ut rektangelns area.

Mät först längden och bredden.

längd 5 cm

bredd 2 cm

area 10 cm^2

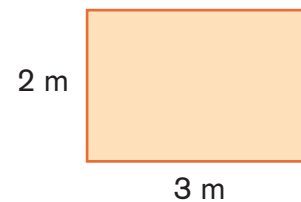
längd 6 cm

bredd 3 cm

area 18 cm^2

KOLLA

Större områden mäts i kvadratdecimeter (dm^2) och kvadratmeter (m^2).

Arean är $2 \text{ m} \cdot 3 \text{ m} = 6 \text{ m}^2$

Arean är $4 \text{ dm} \cdot 3 \text{ dm} = 12 \text{ dm}^2$

Här är det förminskade bilder.

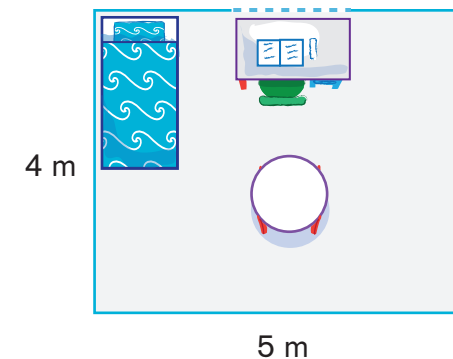
Räkna ut arean.

Hur stor är arean av rummet på bilden?

20 m^2

Ett annat rum är 4 m långt och 3 m brett. Hur stor är arean?

12 m^2

Vilket svar passar bäst?

Arean av ett ritpapper. 6 dm^2

Storleken på en fotbollsplan. 7 000 m^2

Arean på ett frimärke. 6 cm^2

Storleken på ett matbord. 2 m^2

Storleken på en lägenhet. 70 m^2

2 m^2 6 dm^2

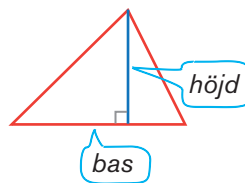
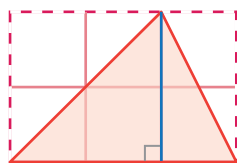
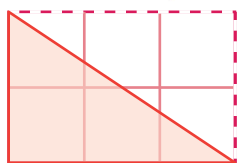
40 dm^2

6 cm^2

70 m^2

7 000 m^2

KOLLA

En triangel är en halv rektangel.

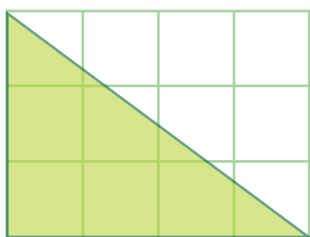
Triangelns area är $\frac{\text{basen} \cdot \text{höjden}}{2}$

$$\text{Arean} = \frac{3 \text{ cm} \cdot 2 \text{ cm}}{2} = \frac{6 \text{ cm}^2}{2} = 3 \text{ cm}^2$$

Både basen och höjden är lika stora i de båda triangelarna.

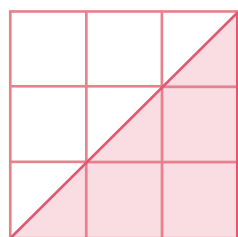
Räkna ut triangelns area.

bas 4 cm

höjd 3 cm

area 6 cm²

bas 3 cm

höjd 3 cm

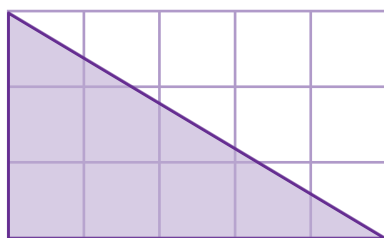
area 4,5 cm²

bas 2 cm

höjd 5 cm

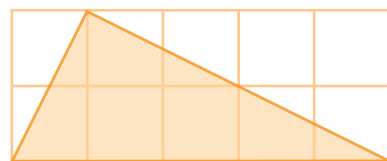
area 5 cm²

bas 5 cm

höjd 3 cm

area 7,5 cm²

bas 5 cm

höjd 2 cm

area 5 cm²

Räkna ut triangelns area.

Bas	Höjd	Area
1 cm	4 cm	2 cm ²
3 cm	5 cm	7,5 cm ²

Räkna ut rektangelns omkrets och area.

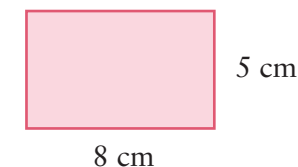
Längd	Bredd	Omkrets	Area
8 cm	3 cm	22 cm	24 cm ²
6 cm	4 cm	20 cm	24 cm ²
7 cm	4 cm	22 cm	28 cm ²

KAN DU?

- 1 Räkna ut rektangelns area.

40 cm²

- 2 Hur stor är arean av en kvadrat som har sidan 6 dm?

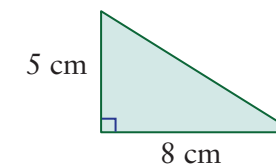
36 dm²

- 3 Ett rum är 4 m brett och 6 m långt. Hur stort är det?

24 m²

- 4 Räkna ut triangelns area.

20 cm²

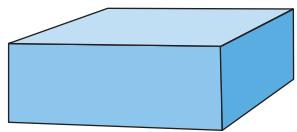

Hur gick det?

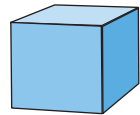
Mycket bra

Dåligt

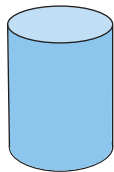
KOLLA

Rätblock
Alla vinklar är 90°.
Alla sidor är rektanglar.

Kub
Alla sidor är kvadrater.

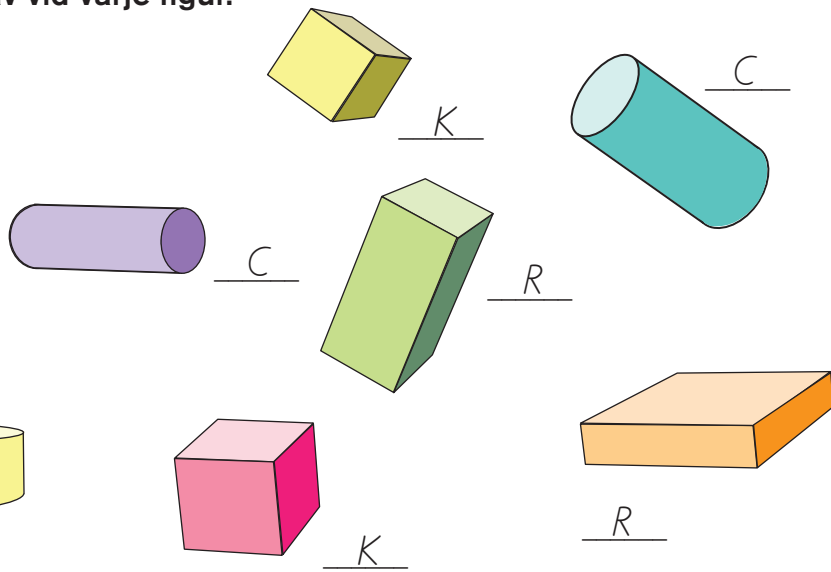
Cylinder
Toppen och botten är cirklar.

Skriv rätt bokstav vid varje figur.

R för rätblock

K för kub

C för cylinder

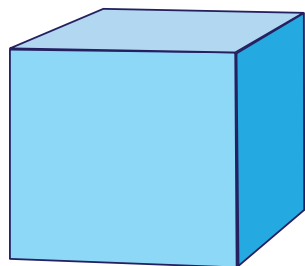
Hur många?

Hur många hörn har en kub?

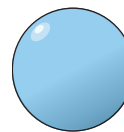
8 hörn

Hur många sidor har en kub?

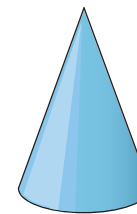
6 sidor

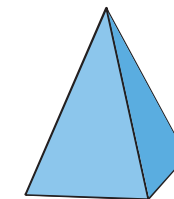
KOLLA

Klot
Helt rund.
Ser likadan ut hur man än vänder den.

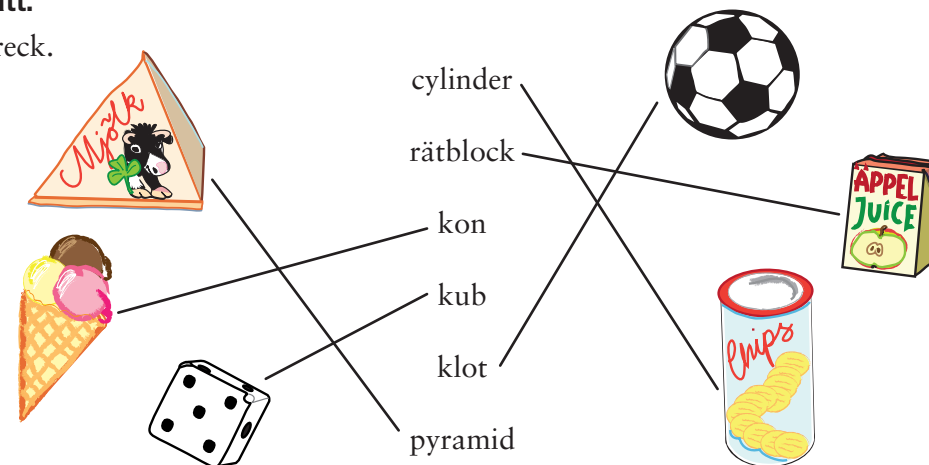
Kon
Toppen är en spets.
Botten är en cirkel.

Pyramid
Toppen är en spets.
Botten är oftast en kvadrat eller en triangel.

Välj rätt.

Dra streck.

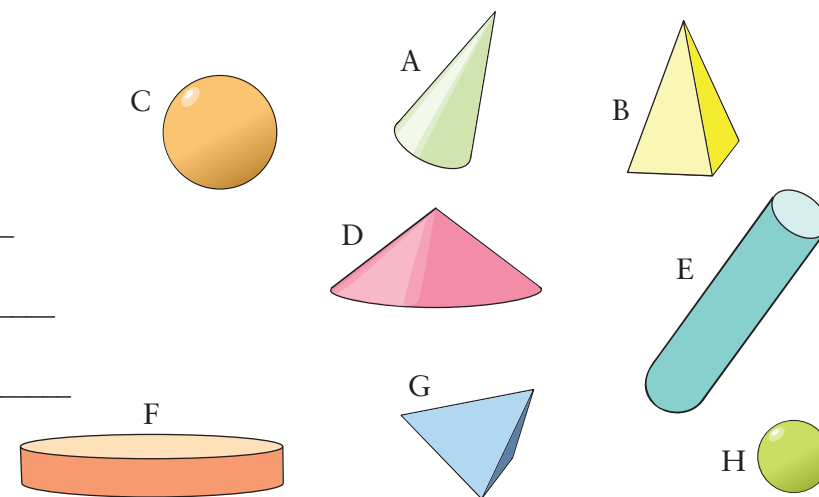
Vilka figurer är

klot C, H

koner A, D

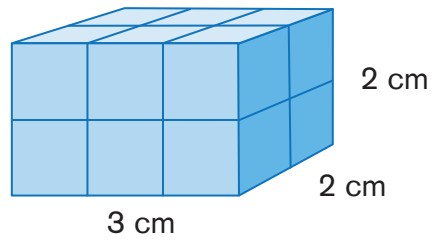
cylindrar E, F

pyramider B, G

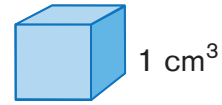

KOLLA

Volymen av ett rätblock är längden · bredden · höjden.

$$\text{Volymen} = 3 \text{ cm} \cdot 2 \text{ cm} \cdot 2 \text{ cm} = 12 \text{ cm}^3$$

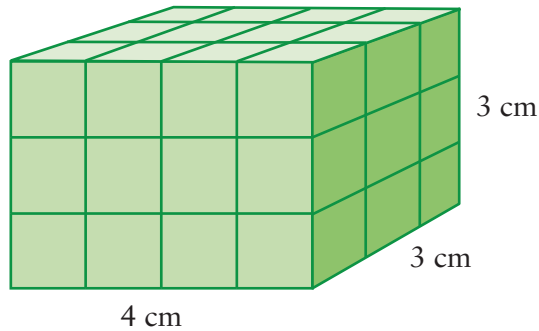

En kubikcentimeter

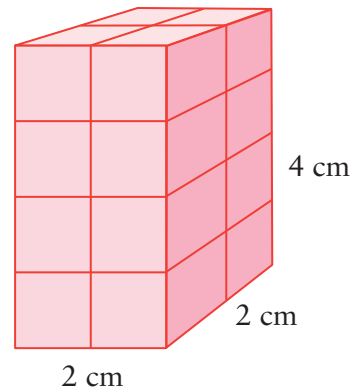
En kub där alla sidorna är 1 cm.

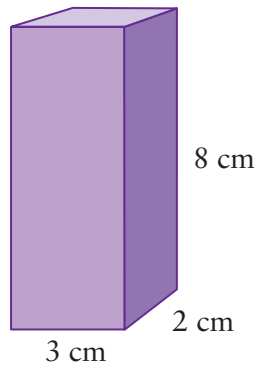
Räkna ut volymen.

$$36 \text{ cm}^3$$

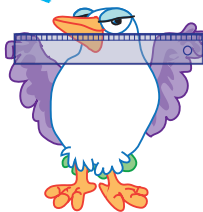
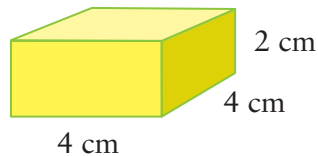
$$16 \text{ cm}^3$$

Hur stor är skillnaden i volym mellan de två rätblocken?

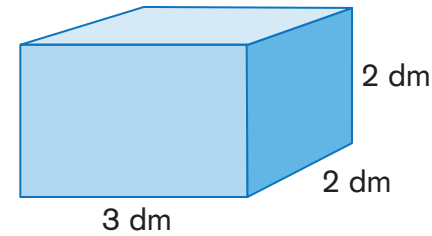
$$48 \text{ cm}^3 - 32 \text{ cm}^3 = 16 \text{ cm}^3$$

Nu är bilderna förminskade.

KOLLA

Större volymer mäts i kubikdecimeter (dm^3) eller kubikmeter (m^3).

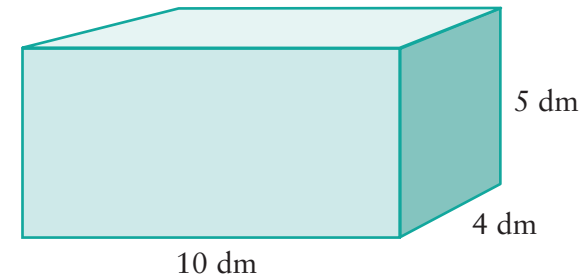

$$V = 3 \text{ dm} \cdot 2 \text{ dm} \cdot 2 \text{ dm} = 12 \text{ dm}^3$$

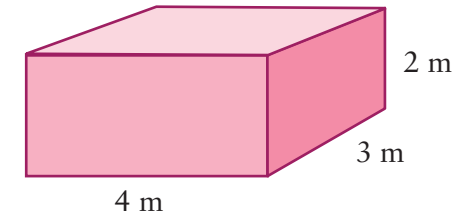
1 en kubikmeter är alla sidor 1 meter.

Räkna ut volymen.

$$V = \underline{\quad 200 \text{ dm}^3 \quad}$$

$$V = \underline{\quad 24 \text{ m}^3 \quad}$$

Gör klart tabellen.

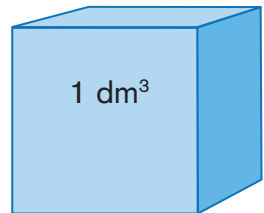
Tänk på enheterna!

Längd	Bredd	Höjd	Volym
5 cm	4 cm	2 cm	40 cm^3
10 cm	4 cm	3 cm	120 cm^3
3 dm	2 dm	2 dm	12 dm^3
6 dm	5 dm	3 dm	90 dm^3
5 m	2 m	1 m	10 m^3

KOLLA

En kubikdecimeter (1 dm^3) är lika mycket som 1 liter.

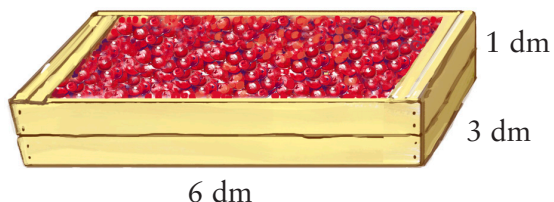

$$1 \text{ dm}^3 = 1 \text{ l}$$

Hur många liter?

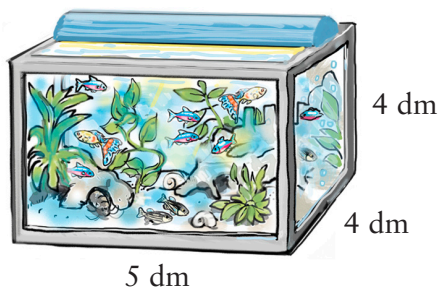
Hur många liter lingon finns i lådan?

18 liter

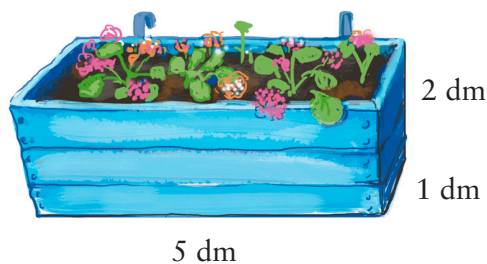

Hur många liter rymmer akvariet?

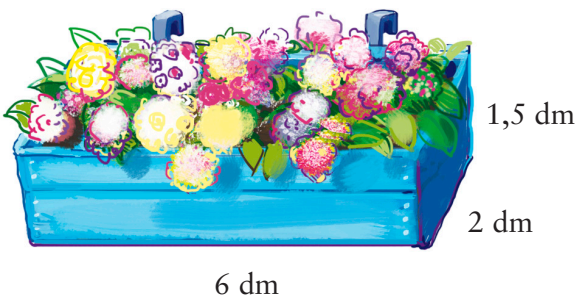
80 liter

Hur många liter jord rymmer blomlådorna?

10 liter

18 liter

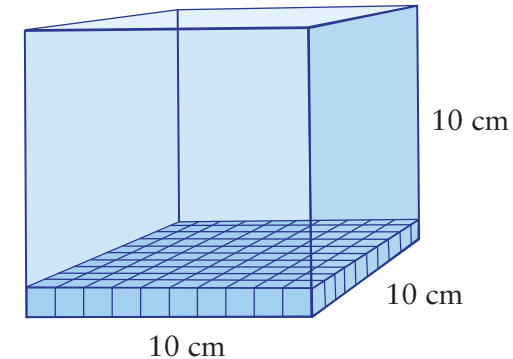
Hur många små kuber på 1 cm^3 får plats i 1 dm^3 ?

1 000 kuber

Hur många kuber på 1 dm^3 får plats i en kub som är 1 m^3 ?

1 000 kuber

Det betyder att $1 \text{ m}^3 = 1\,000$ liter

KAN DU?

1 Skriv rätt namn under varje figur.

rätblock

kub

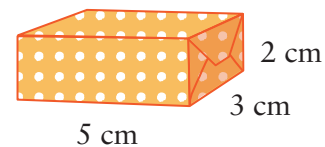

cylinder

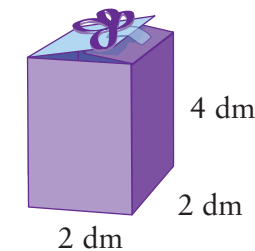

kon

2 Räkna ut lådornas volym.

30 cm^3

16 dm^3

3 Hur många liter rymmer ett akvarium som har längden 5 dm, bredden 3 dm och höjden 3 dm?

45 liter

Hur gick det?

Mycket bra

Dåligt

LÄNGD OCH VIKT I NATUREN

En liter lingon väger ungefär 6 hg.
Hur mycket väger

2 liter 1,2 kg   5 liter 3 kg   10 liter 6 kg

En stor älg kan väga 500 kg.
En flodhäst är mycket tyngre.
Den kan väga 3 ton.

Hur många kilo mer väger flodhästen? 2 500 kg

En fullvuxen björn väger 300 kg.
En nyfödd björnung väger omkring 500 g.
Hur mycket väger 10 björningar?

5 kg

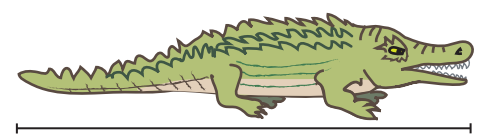
Hur många nyfödda björningar väger lika mycket som en fullvuxen björn?

600 ungar

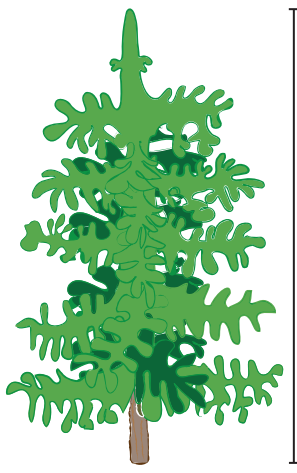
Mät med linjal och räkna ut.

Hur lång är krokodilen i verkligheten?
Hur högt är trädet i verkligheten?

skala 1: 50

Krokodilen är 3 m lång i verkligheten.

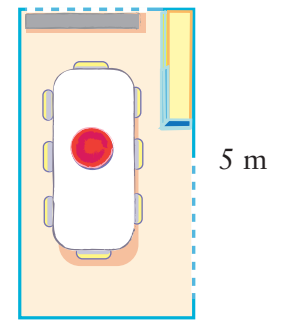

skala 1: 100

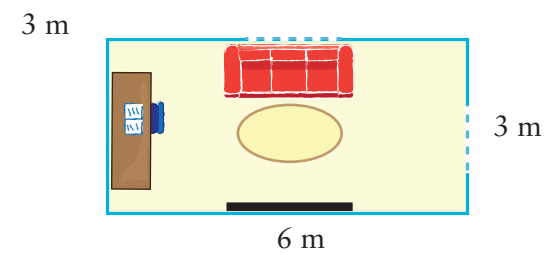
Trädet är 6 m högt i verkligheten.

AREA HEMMA

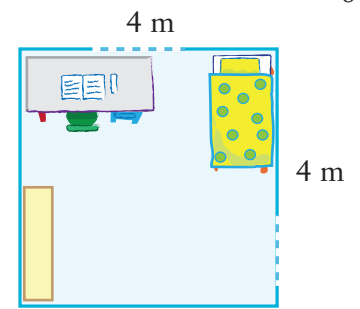
6 Hur stor golvyta har rummen?

15 m²

18 m²

16 m²

6 Ett rum är 4 m brett och 5 m långt. Du ska måla taket. Det måste göras två gånger för att färgen ska täcka ordentligt. 1 liter färg räcker till 8 m². Hur många liter färg behöver du?

5 liter

6 Vilka mått kan ett rum ha som är 24 m²? Ge två förslag.

6 m · 4 m = 24 m²

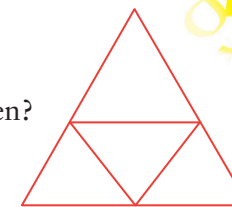
8 m · 3 m = 24 m²

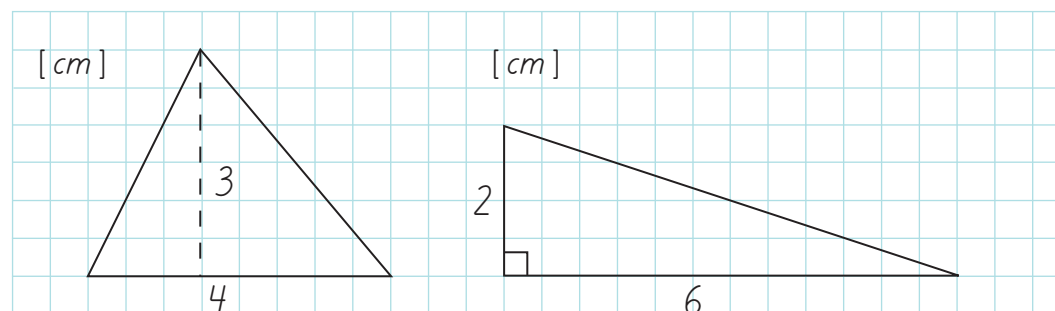
Ord	Betydelse	Sidan
area	Arean talar om hur stort ett område är.	26
cirkel	En helt rund figur, en ring.	20, 24
cylinder	En kropp som ser ut som en rund burk. Toppen och botten är två lika stora cirklar.	30
diameter	En sträcka genom mittpunkten i en cirkel.	24
klot	En helt rund kropp, en boll.	31
kub	En kropp som ser ut som en tärning. Alla sex sidoytor är lika stora kvadrater.	30
kon	En kropp som ser ut som en strut.	31
kvadrat	En fyrhörning där alla sidorna är lika långa och alla vinklar är 90° .	20
omkrets	Längden runt om en figur kallas omkrets.	22
pyramid	Toppen är spetsig. Botten är oftast en kvadrat eller en triangel.	31
rektangel	En fyrhörning där alla vinklar är 90° .	20
rätblock	En kropp där alla vinklar är 90° , en låda med sex sidoytor.	30
skala	När vi gör en förstoring eller förminskning av verkligheten gör vi den i skala. Skala kan skrivas t.ex. 1:10 eller 1:100.	4
symmetri	Symmetriska figurer kan delas i två eller flera helt lika delar.	14
triangel	En figur med tre sidor.	20, 28
vinkel	Vinklar mäts i grader som vi skriver med tecknet $^\circ$. Ett varv är 360° .	18
volym	Det finns två olika måttssystem för volym. Litersystemet (l, dl, cl, ml) är vanligast. Ibland används m^3 , dm^3 eller cm^3 .	10, 32

- ☺ Hur många trianglar finns det i figuren?

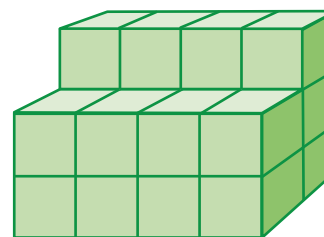
5 trianglar

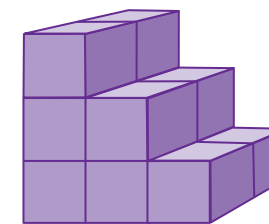
- ☺ Rita två olika trianglar som har arean 6 cm^2 .

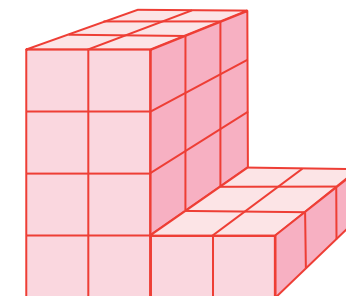
- ☺ Hur många kuber behövs för att fylla rätblocken?

4 kuber

6 kuber

18 kuber

- ☺ Vilken figur kan vikas till ett rätblock?
Ringa in den.

